

בעזה"ש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

חיי שרה

גליון תי"ד

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718.298.3717 ולדקיש 1

בארץ ישראל (מספר טעל.חדש) 079.704.0017 ולדקיש 1

בענגלאנד (מספר טעל.חדש) 03.33015.0717 ולדקיש 1

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל

נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com

ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נוסיפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל

ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

פרשת חיי שרה

הנכנע פועל במעשיו כמו בזמן המקדש * העניו ממתיק כל הדינים * צדיק גמור אינו רואה רע על אחרים * התחזק אחרי מיתת אשתו * מדת הסתפקות מגודל האמונה * הכל בידי שמים * המאמין אינו יורש גיהנם * לומר בכל עת אם ירצה ה' * בעלי התשובה ברגע אחד הם קרובים אל הקב"ה * עיקר התשובה הוא החרטה * מבעלי התשובה יש יותר תענוג * התשובה מהני בכח האמונה שנעשה בריה חדשה * דרך תשובה לומר כל דבר שבקדושה מתוך סידור * האוכל בישוב הדעת שולחנו מכפר עליו * שתי בחינות בגומלי חסדים, בעל חסד, בעל הרחמים * מדת החסד עולה על רא"ש * גומלי חסדים זוכים להשפעות טובות מתנת חנים * גמ"ח מכפר כמו ביהמ"ק

הרה"ק הרבי ר' העדש מדינוב זי"ע - ל' חשוון

בשמים אין תרעומת עליו * לעמוד אחרי דלתו * ידו נמשך רק לדבר טוב * אוכל ממה * תשובה שלימה * האכילה גדול מהתפילה

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים
וְגו' (כג, א).

הנכנע פועל במעשיו כמו בזמן
המקדש

שפל בעיני עצמו, ובמה נחשב, ואז יכול לפעול במעשיו כמו בזמן המקדש, וזה הרמז 'מאה ברכות' נגד 'מאה אדנים' שהיו במקדש. וזה פירוש הגמרא, אל תקרי 'מה' אלא 'מאה', ר"ל כאשר תהיה במדרגת 'מה' בהכנעה, אז תתקן גם 'מאה' האדנים, שתפעול במעשיך כמו בזמן המקדש.

בנועם אלימלך מפרש שהתורה מלמד אותנו גודל מעלת הנכנע בענוה ושפלות רוח, על דרך דאיתא בגמרא (מנחות מג, ב) חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, מקרא שנאמר (דברים י, יב) ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך, אל תקרא 'מה' אלא 'מאה', דעיקר השורש לאדם, שיהיה בהכנעה גדולה, ולהיות

וזוהו הפירוש 'ויהיו חיי שרה מאה שנה', 'שרה' רמז כשהצדיק

אדם, אך מי שרואה שום רע בחבירו, הרי זה סימן שאינו צדיק גמור.

ומביא משל למה הדבר דומה, להמסתכל במראה

(שפיג"ל), אם פניו מטונפין יראה במראה ג"כ פנים מטונפים, ואם פניו נקיים אינו רואה במראה שום דופי, דכמו שהוא, כך הוא רואה את עצמו.

ומפרש בזה הכתוב (ויקרא י"ט, יח) 'ואהבת לרעך כמוך', פי' 'כמוך' כמו שאם יודע האדם בעצמו שום רע על עצמו, מכל מקום אינו שונא את עצמו, אף ששונא את החלק הרע שבקרבו, כך צריך להיות על חבירו, כי באמת הכל אחד, כי הלא לחבירו יש ג"כ חלק אלוהי כמוהו, ויש לו אות בתורה.

ומסיים ברמז נפלא במאמר הכתוב (תהלים לד, יג)

'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב', דהיינו שיהיה בבחי' צדיק שאינו רואה רע שבחבירו.

הוא במדרגת נוקבא, שיראה על כל פנים להיות שפל ומוכנע, ואז יהיה 'מאה' שנה שהוא נגד מאה אדנים כנ"ל.

הענין ממתיק כל הדינים

הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זי"ע (אמרי קדוש אות לה) אמר, מי שהוא עניו באמת, ומשוקץ ומתועב בעיניו מדת הגיאות, נמתקין מעליו כל הדינים, ואף שאינו יודע כלל איך להמתיק הדינים, מ"מ הקב"ה בעצמון ממתיקו, ואף שבעל כרחו נכנסים אליו לפעמים מחשבת גיאות, מ"מ כיון שכלפי שמיא גליא שאינו רוצה בזה באמת, וכל רצונו להקטין עצמו בשפלות רוח, ע"כ הקב"ה ממתיק מעליו כל הדינים.

צדיק גמור אינו רואה רע על אחרים

במאור עינים (פ' חוקת) מביא בשם הבעש"ט הקדוש זי"ע, שהצדיק הגמור שאין רע בקרבו, אין רואה שום רע על שום

וַיִּקַּם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וּגְו' (כג, ג).

התחזק אחרי מיתת אשתו

והיה מקום להיצר לערכב דעתו חלילה, על זה בא הכתוב להעיר עליו ולומר 'ויקם אברהם' וגו', כלומר שנעמד על רגליו והיה מושל ברוחו ולא הרחר אחר מדותיו של הקב"ה, שידע שכל מה דרחמנא עביד לטב עביד, והכל הוא לטובה, אלא 'ויקם' הרחיב בנפשו, עוז ותקומה היתה לו, כי לא נתן אל לבו דבר ולא חש על כל אלה.

הרה"ק ר' זאב וואלף מסטריקוב זי"ע בספר זר זהב כתב כוונה נפלא בזה, דהנה אחר הנסיון העצום של העקידה, ואחר ששמע מהמלאך 'כי ירא אלקים אתה', ושעל ידי זה ירבה זרעו ויתברך בכל הברכות, אחר כל אלה בשובו אך לביתו קרהו מקרה הראשון שמתה עליו שרה אשתו,

וַאֲבָרָהָם זָקֵן בָּא פִּימִים וְה' בִּרְךָ וּגְו' אַבְרָהָם כִּפְל' (כד, א).

מדת הסתפקות מגודל האמונה

מעולם לא היה נחסר לו דבר מה, איך שהתנהג אתו הקב"ה הכל היה טוב לפניו, והסתפק בזה לטובה.

וגם למדנו מזאת גודל מידת האמונה של אברהם אבינו, שהאמין בה' בכל דרכיו, שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, והקב"ה נותן לו כל מחסורו אשר יחסר לו.

הרה"ק מקאברין זי"ע באמרות משה, מבאר דברי

המדרש (ילק"ש רמז כ"ד) בת היה לאברהם ובכל שמה. 'בת' לשון 'מדה', על דרך הכתוב (יהזקאל מה, י) 'ובת צדק יהיה לכם', היינו אברהם היה מלומד במדת ההסתפקות, שהרגיש כאילו

הכל בידי שמים

בהיותו על אם הדרך לביתו,
הבחין בו איש אחד
שהולך בדרך בלי טלית ותפילין,
שאל אותו: מה זה שהולך לביתו
בלי טלית ותפילין?! השיב לו:
שנשארו למשכון אצל הבעל
הבית! ומיד נתן לו אותו האיש
שני זהובים, וחזר ושילם להבעל
הבית ולקח מאתו הטלית ותפילין,
וחזר לביתו.

כשהזר לעירו התבייש לבוא
לביתו, כי ידע שביתו
ריקם, ואין לו מה ליתן להם. ע"כ
הלך מיד לבית המדרש, כששמע
אשתו שבעלה נמצא בבית
המדרש, שלחה את בניה אחריו
לקרותו שיבוא לביתו, וכאשר בא
לביתו מצא זהוב אחד מונח על
הרצפה בבית, ואמר: שאם
הקב"ה רוצה להעניק לו זהוב,
יכול להכניסו לתוך ידו, ואינו
צריך להיות מונח על הרצפה!
ולא הרימו, לא עברו רגעים
אחדים ונכנס לביתו עשיר גדול
אשר הביא לו קמח וכל טוב,
וכאשר ראה העשיר את הזהוב
המונח על הרצפה הרימו ונתנו

מסופר (אוצר הסיפורים ח"ג אות
ט) על הרה"ק ר' ארון
ליב הגדול מפרימישלאן זי"ע (אביו
של הרה"ק ר' מאיר מפרימישלאן
זי"ע) שבצעירותו היה עני, עד
שהוכרח להשכיר את עצמו
לשמש כמלמד לבניו של בעה"ב
אחד, והבעה"ב היה קמצן גדול
ולא העניק לעניים רק נדבה קטנה,
והרה"ק הרע בלבו לראות דבר
זה, ואמר לבעה"ב שרוצה להוסיף
משלו מעות לכל עני, כדי שתוגדל
הנדבה, אבל כיון שהוא עני ומעות
אין בידו, על כן יעניק להם נדבה
גדולה יותר, וינכה את ההפרש
משכר המלומדות שלו, וכן עשה.

בסוף השנה לפני ראש השנה,
כאשר החליט הרה"ק
לחזור לביתו, עשה החשבון עם
הבעה"ב, ומצאו שכל כספו חילק
לצדקה, ועוד נשאר חייב
להבעה"ב שתי זהובים, והבעה"ב
לקח מאתו את הטלית ותפילין
שלו בתור 'משכון' על שני
הזהובים.

בעל צדקה ומכנים אורחים, אבל לא היה לבו שלם כראוי באמונה של השגחה פרטית, ואמר תמיד בלבבו לאמר: כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה! כי הון מרבה עושר.

בדרך פגע בו אליהו הנביא זל"ט שהלך גם הוא על יום השוק, כמנהגו תמיד להמצא על כל השווקים, והיה נדמה לפני האיש ההוא כמו סוחר, וישאל אותו אליהו: להיכן אתה הולך?! ויענהו שהולך להשוק לקנות שוורים! אמר לו אליהו: אמור 'אם ירצה השם' או 'אם יגזור השי"ת'! אמר לו הסוחר: הרי המעות בכיסי, והדבר תלוי ברצוני! השיבו אליהו: אם כן לא תצליח בדרכך!

אח"כ נפל הכיס עם המעות מכיסו, והסוחר לא הרגיש בזה, ואליהו הגביה את הכיס, והניחו על שן סלע בעובי היער, במקום אשר אין אדם עובר שם, ויהי כאשר קנה הסוחר שוורים ורצה לשלם, ראה שאבד בדרך את המעות, וחזר לביתו בפחי נפש.

לו בידו, ואז לקח הרה"ק את הזהוב מידו.

המאמין אינו יודש גיהנם

הרה"ק בעל יסוד העבודה מסלאנים זי"ע (מובא

באבקת רובלים פרק י - ב אות מא) פעם אחת כאשר ישב בשולחנו הק', התחיל לדבר הרבה אודות עונשי הגיהנם הקשים, וסיים ואמר: כל המאמינים בה' לא יהיו בגיהנם, כי השר של גיהנם יגרש אותם משם, שהם יכולים לכבות את כל הגהינם בדמעות שלהם! (ובלשנו הק': זיי וועלן דארט נישט בלייבן, דער שר של גהינם וועט זיי ארויס ווארפן, זיי קענין נאך דעם גאנצען גהינם אפלעשען מיט זייערע טרערען).

לומר בכל עת אם ירצה ה'

בספר אוצר הסיפורים מביא מעשה באדם אחד עשיר גדול שהיו לו קרקעות הרבה, ולא היו לו שוורים לחרוש, מה עשה, נטל כיס מעות בידו, והלך לעיר אחרת על יום השוק לקנות שוורים, האיש הזה היה נדיב גדול

יום השוק לקנות שוורים, ופגע בו אליהו בדמות נער עני אשר מבקש עבודה להשכיר עצמו אליה, ושאל את הסוחר: להיכן אדוני הולך?! והשיבו: על השוק לקנות שוורים אם ירצה ה' יתברך! וכירך אותו אליהו שיקנה בהצלחה, ויאמר לו: אבל דבר אחד אבקש ממך, שכאשר יקנה אדוני שוורים ויצטרך למשרת לעזור להוליכם לביתו, אם אמצא נא חן בעיני אדוני לשכור אותי לעבודה הזאת, כי עני גדול אנכי! ויאמר לו הסוחר: טוב הדבר, אם אכן יעזור לי ה' יתברך שאקנה שוורים תבוא אלי, ואשכור אותך לעזור לי בהולכתם!

ואכן קנה הסוחר שוורים טובים בזול, וישכור את אליהו להנהגת השוורים הביתה, כאשר היו בדרך עברו עם השוורים על יד היער הגדול אשר באמצע הדרך, פתאום נבהלו השוורים וברחו לתוך עומק היער, והמה רדפו אחריהם והשוורים ברחו הלאה, עד שנעמדו לפני שן הסלע אשר עליו היו מונחים שני הכיסים

והסוחר נמלך לילך שוב להשוק, ונמל שוב כים של מעות והלך לשם, ובדרכו פגע באליהו הנביא שנדמה לו כוקן, ואמר לו: להיכן אתה הולך?! השיבו הסוחר: שהולך על השוק לקנות שוורים! אמר לו: אמור אם ירצה ה' או אם יגזור השי"ת! והוא השיבו כאשר ענה בראשונה. ויפל אליהו עליו תרדמה, וישב הסוחר לנוח מעט וירדם, ולקח אליהו ממנו את הכיס עם המעות, ולא הרגיש מאומה, והניח אותו גם כן בעובי היער במקום אשר הניח את הכיס הראשון, ויקץ הסוחר וירא כי אין לו המעות, ויאמר: אין זה כי אם גנבים גנבו ממני את כיסי! ושוב הלך אל ביתו בפחי נפש.

אמנם בדרך עלה בדעתו, כי אך יד אלקים היא זאת, על אשר איננו מאמין בכל לבו בהשגחת הבורא ית"ש, והתיישב בדעתו כי מהיום והלאה יתחיל לומר אם ירצה ה' יתברך על כל דבר אשר ירצה לעשות.

וינסה הסוחר פעם שלישית, ויקח אתו כים מעות והלך על

תשוקתו שיתקרב אליו, ולא נתקרב אברהם ביום אחד או בפעם אחת, אלא מעשיו הטובים הקריבו אותו בכל יום ויום ממדרגה למדרגה, עד שנתעלה במדרגתו כשהיה זקן, ונכנס במדרגות העליונות כראוי, דכתוב 'ואברהם זקן', אז 'בא בימים', דהיינו רק לעת זקנותו זכה להכנים בעולמות העליונים.

אבל אשריהם לבעלי תשובה, שבשעה אחת, ביום אחד, ברגע אחד, הם מתקרבים אל הקב"ה, מה שלא היה כן אפילו לצדיקים גמורים, שהם נתקרבו אל הקב"ה בכמה שנים, אברהם לא נכנס בהימים העליונים עד שהיה זקן כמו שנתבאר, וכן בדוד כתוב (מלכים א, א, א) 'והמלך דוד זקן בא בימים', אבל בעל תשובה מיד נכנס ומתדבק בהקב"ה.

ועל זה אמרו חז"ל (ברכות לה, ב) במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכול לעמוד, דהיינו במדרגה נעלה ונשגבה זו, שצדיקים גמורים מתקרבים לה' רק אחרי שנים

הראשונים עם מעותיו, כאשר הגיע הסוחר שם הבחין בהם, וישמח מאד ויודה להקב"ה.

אח"כ הלכו השוורים בנחת וישמעו לקול מנהיגם, עד אשר בא הסוחר לביתו בשלום, אז נעלם פתאום הנער, ונפקחו עיני הסוחר להבין כי אך ההשגחה העליונה היתה בכל זאת, ויקרא על עצמו הכתוב, (תהלים צב, ז) 'איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת'. (מובא גם בספר זכירה דף מט, א; והחיד"א ז"ל מביא ברמז עובדא זו בספרו חדרי כמן עמוד ג).

בעלי התשובה ברגע אחד הם קרובים אל הקב"ה

איתא בזוהר הקדוש (דף קכט, א) בפסוק זה 'ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל', רבי יהודה פתח 'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך' (תהלים סה, ה), אשרי האיש שדרכיו רצוים לפני הקב"ה, והוא חפץ בו לקרבו אליו.

בוא וראה, אברהם נתקרב אל הקב"ה, וכל ימיו היה

האנשים האלו עשו תשובה, והם תיקנו מעשיהם, וע"כ מקומם כאן במחיצתן של הצדיקים! והתאונן היצר הרע: אם כן לשוא עמלי, מה שאני עמל על בני אדם להכשילם בעבירות, שאח"כ הם עושים תשובה, והיושבים ראשונה בגן עדן! ע"כ סילק עצמו מהמשרה שלו, והתמנו בשמים מלאך אחר במקומו.

לימים נפגשו יחדיו היצה"ר הישן עם החדש, ושאל לו: האיך אתה מצליח בעבודתך?! השיב לו היצר הרע החדש: הכל הולך על צד הטוב ביותר! אמר לו היצר הרע הישן: אתה טועה בקרבך, כי אתה עמל שנים הרבה להכשיל אדם אחד, אבל אח"כ עושה תשובה ותמצא אותו בגן עדן! השיבו יצר הרע החדש: אתה לקחת אנשים צעירים בשנים, והכשלת אותם בעבירות, ע"כ כשבאו בשנים עשו בעצמם חשבון הנפש על מה שעשו, ועשו תשובה ותיקנו הכל, וע"כ נכנסו לגן עדן, אבל לא כן הוא דרכי, אני מפתה לאנשים זקנים כאלו - והראה

הרבה של יגיעה ועמל עצומה, ובעלי תשובה מתקרבים ברגע חדא להקב"ה.

בענין הלזו מסופר עובדא נפלא (אוצר הסיפורים ח"ג אות י; וכע"ז מובא בחמדה גנוזה ח"ב) שהאחים הקדושים הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע והרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע, כאשר הלכו בגולה לתקן את העולם, נכנסו לפונדק אחד ושם מצאו מסיבה של אנשים זקנים השוחקים ב'קארטין' (קלפים), אמר הרבי ר' אלימלך לאחיו: זושא, אמור להם את דברך! דפק הרבי ר' זושא על השלחן ואמר: תדעו רבותי כי היצר הרע סילק עצמו ממשרתו ועבודתו! שאלו אותו הזקנים: מדוע?! השיב להם: פעם אחת נכנס היצר הרע בגן עדן, ולתדהמתו הרבה פגש בנשמות שבחיהם היו מהכת שלו, שהלכו בדרך עקלקלתון, שהם יושבים במחיצת הצדיקים והישרים ונהנים מזיו השכינה!

ומיד שאל: מה מעשיהם כאן בגן עדן, הלא אנשים הללו משלו הם?! והשיבו לו: כי

הרה"ק ר' מרדכי חיים מסלאנים זי"ע (אבקת רובלים פרק יב אות ג) אמר בשם הרה"ק ר' שלום מפראהביטש זי"ע, משל למה הדבר דומה, כשם שבגד מתלכלך בבויץ, אל ימהר לנקותו בעודו רטוב, כי מתלכלך עוד יותר, אלא ימתין עד שיתייבש, ואז מיט איין רייב גייט דאס אראפ, כמו כן האדם אשר התלכלך בחטא, אל ישקע בעצבות ומרה שחורה על שחטא, ולא יזכור חטאיו הראשונים, דאז יתלכלך יותר, רק ישכח מכל עברו, ויתעלה בעבודת ה', וכך יוכל לנקות את נשמתו בנקל וברגע אחד.

מבעלי התשובה יש יותר תענוג

עוד חיזוק גדול לבעלי תשובה כתב במאור עינים (פרשת תולדות) דאיתא בזה"ק (ה"ג ק, ב) מאתר רחיקא קריב ליה, רומז על ענין תשובה, שקודם היה רחוק מהשי"ת, 'קריב ליה' ונעשה קרוב להשי"ת, שנתקרבו ישראל להשי"ת ועוונותיהן נעשים כזכות, והיה להבורא תענוג כפול ממה

באצבעו על הזקנים שמביב להשולחן - אשר לא יהיה להם עת לעשות תשובה, שיכלו את זמנם לריק וישחקו קארטן, ואת אלו לא תמצא בגן עדן לעולם, כי ימותו ברשעים! ובדברי חכמה אלו מצא מסילות בלבנם להחזירם לדרך המוטב בתשובה שלימה.

עיקר התשובה הוא החדטה

בעבודת ישראל (פרשת יתרו) מפרש הפסוק (שמות י"ח, ה) 'ועתה אם שמוע תשמעו בקולי', על דרך דרשת חז"ל (בראשית רבה כא, ו) אין 'ועתה' אלא תשובה עי"ש. ומסביר שהקב"ה רמז להמתקרבים אליו, שאל יתייאשו ואל ייראו מגשת אליו, מחמת עוונותיהם שעשו מקודם, כי העיקר על כל פנים להתקרב מהיום והלאה, ושלא לחטא עוד, וזהו שנרמז במאמר הכתוב 'ועתה' אם שמוע תשמעו בקולי, שזהו מצות תשובה, שיקבל מעתה ואילך לשמוע בקולו, והוא חסדו הגדול שרוצה לקרב השבים, ושלא לזכור להם מעשיהם הראשונים.

תהלל יה. שבכל רגע החיות רוצה לצאת מן האדם, והקב"ה שולח לו בכל רגע חיות חדש.

נמצא לפי זה מהני תשובה לכל אדם, כי בעת שעושה האדם תשובה מאמין שהוא כעת בריה חדשה, ועי"ז השי"ת ברוב רחמיו אינו מזכיר לו עוונות הראשונים, אבל אם חס ושלום אינו מאמין בזה, לא מהני התשובה ח"ו.

וזה פירוש המדרש אין 'ועתה' אלא תשובה, כיון שהוא מאמין שהוא 'עתה' בריה חדשה מהני לו תשובה.

ומפרש בזה מאמר הכתוב (איכה ה, כא) 'השיבנו ה' אליך ונשובה', ואיך נשובה, 'חדש ימינו כקדם', בכח האמונה שע"י התשובה כאילו נברא האדם חדש, ואין זה אותו הבעל עבירה שחטא, אלא בריה חדשה ממש.

דרך תשובה לומר כל דבר שבקדושה מתוך סידור

מסופר (מובא בספר אהלי צדיקים בשם ספר דברי דוד) על אדם

שיש לו בעבודת הצדיקים, שנודע כי מדבר שהוא רחוק ונתקרב, יש להשי"ת יותר תענוג, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לד, ב) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

התשובה מהני בכח האמונה שנעשה בריה חדשה

והדרך להשיג תשובה שלימה, הוא מתוך אמונה טהורה שנעשה בריה חדשה 'מען איז נישט די זעלבע מענטש אזוי ווי ווען מען האט געזינדיגט' (שאינן אותו האדם כמו בשעת חטאו), כמו שכתב בקדושת לוי (על מגילת איכה) לפרש הכתוב (דברים י, יב) 'ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה', ואיתא במדרש (בראשית רבה כא, ו) אין 'ועתה' אלא תשובה. ופירוש כך הוא, משום דכל אדם ואדם מישראל מחויב להאמין באמונה שלימה, שבכל רגע ורגע מקבל חיות מהבורא ב"ה, כמו שדרשו (בראשית רבה יד, ט) 'כל הנשמה תהלל י-ה' (תהלים קנ, ו), על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלם לבורא, כח נשימה

שנכנס להרה"ק המגיד ממשערנאביל זי"ע, ונתן לו 'קוויטל' ופירט שם על הטאיו אשר עשה מקודם, ממש לא הניח עבירה אחת שלא עשה רחמנא ליצלן, וביקש שיורה לו דרך תשובה, והרה"ק כאשר ראה עד כמה השחית את נפשו, אמר לו: אנכי כבר זקנתי, ותש כוחי מלקבל עלי בעל תשובה קשה כזה, תסע נא להרזיזנער, הוא עוד צעיר לימים ויקבל אותך וישיע לך! ויסע הבעל תשובה להרה"ק מרוזין זי"ע וכתב לו קוויטל מפורט מכל העבירות שעבר עליהם.

הכיר את הבעל תשובה הזה, שנעשה לבעל מדריגה, ולקח 'קוויטליך' (פתקאות) והיה פועל ישועות בקרב הארץ, ואמר הרה"ק ממשארטקוב בזה הלשון: ממילא, כשעשה כל מה שצוה עליו אבי ז"ל, כבר ידע אח"כ מעצמו לעשות הכל, מה שצריך לעשות תשובה על כל דבר ודבר!

ודבר זה מיוסד על פי דברי קדשו של הרה"ק ר' חיים וויטאל זי"ע (שער רוח הקודש לד, ב) שאמר לו רבו האר"י הק' זי"ע, כי עיקר השגת האדם אל רוח הקדש, תלויה ע"י כוונת האדם וזהירות בכל ברכת הנהנין, לפי שעל ידם מתבטל כח אותם הקליפות הנאחזות במאכלים החומריים, והם מתדבקים בהם באדם האוכל אותם, וע"י הברכות שעליהם הנאמרות בכונה הוא מסיר מהם הקליפות ההם, ומזכך החומר שלו ונעשה זך ומוכן לקבל קדושה.

והרה"ק מרוזין סידר לו תשובה כסדר הזה, שמקודם כל יהיה נוהר שכל דיבור שבקדושה יאמר דווקא מתוך סידור, כגון: תפילה, ברכות, ברכת המזון, ואפילו ברכת אשר יצר לא יאמר בעל פה. וגם ציוה עליו להביט על צורתו הקדושה במשך כל הזמן שישב בשלחנו הקדוש, ולא ירף עיניו ממנו.

האוכל בישוב הדעת שולחנו מכפר עליו

וסיפר בנו הרה"ק ר' דוד משה ממשארטקוב זי"ע, שהוא

ובענין הלזו פירש הרה"ק ר' אורי

ויחשוב בדעתו שמקיים מצות הבורא שציוה לברך ברכות הללו, ויחשוב בברכת המוציא שמברך להקב"ה שהוציא לחם מן הארץ, ולא בהלעטה דרך רעבתנות רק במתון, ויחשוב בדעתו שיאכל כדי שיהיה גופו בריא לעבודת השי"ת, ואח"כ כשיברך 'ברכת המזון' יברך ג"כ במתון, יחשוב שמקיים מצות הבורא לברך ברכת המזון, וכשעושה על סדר זה, 'אחר תעבורו' ר"ל שיחשב שלחנו כמזבח, ויתכפר לו כל עונותיו.

מסטרעליסק זי"ע (מובא באמרי קודש) הפסוק (בראשית יח, ה) 'ואקחה פת לחם אחר תעבורי', כלומר שיקח ישוב הדעת בעת אכילתו, שלא תהא אכילתו לא במהירות בלי ישוב הדעת, והישוב הדעת יהיה עד"ז, דהיינו כשנוטל ידיו לא יהיה מצות אנשים מלומדה במהירות, רק שיחשוב ביישוב הדעת כוונה פשוטה שמקיים מצות הבורא שצוה ליטול הידים, ואח"כ כשעושה 'ברכת המוציא' או 'ברכת על נטילת ידים', יאמר התיבות מלה במלה לא במרוצה,

וְהָיָה הַנְּעֵרָה אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ הֲטִי נָא כִּדְךָ וְאַשְׁתָּה
וְאָמְרָה שְׂתֵה וְגַם גַּמְלִיךָ אֲשָׁקֶה אֶתְּהָ הַכֹּחֶת לְעַבְדְּךָ
לְיִצְחָק וְגו' (כד, יד).

הנה שני בחינות יש בענין עשיית החסד והרחמים.

שתי בחינות בגומלי חסדים, בעל חסד, בעל הרחמים

בחינה הראשונה: הוא הנקרא 'בעל חסד' שעליו אמרו חז"ל (שבת קד, א) שכן דרכן של גומלי חסדים לרוץ בתר דלים, כי הוא רץ ורודף תמיד לעשות חסד,

בבאר מים חיים מאריך בפסוק זו באריכות נפלאה אודות מצות גמילות חסדים בין איש לרעהו, ומחמת חיבת הקודש אציגה את דבריו הק':

כגובה שמים מעל הארץ, כי 'בעל חסד' תמיד רודף אחר זה, ומקדים להכניס אורחים בתוך ביתו ומאכילם ומשקם בשמחה ובטוב לבב עד אין שיעור, ולא דוקא עני לגמרי שאין לו מה לאכול יתן לו פת להחיותו, כי אם אפילו עשיר שעני הוא באותו שעה, או סתם במי שרוצה ליהנות מטובו, ישפיע לו בשמחה רבה, כי זה כל חפצו ורצונו. מה שאין כן 'מדת המרחם' שאינו נותן כי אם על הנאנח והנאנק לפניו ברוב צער ובפנים זועפות ומר, אבל כשלא יראם לעולם לא יזכור עליהם, ואדרבה מסתיר פניו שלא יראה בצרתם, כי יאמר שאינו יוכל להביט בצערם כי יכאב לבבו ויצטער.

שכרו של בעל חסד: הנה אמרו חז"ל (מגילה יב, ב) אשר במדה שאדם מודד מודדין לו, וע"כ 'בעל החסד' גם הקב"ה רודף אחריו לעשות לו צדקה וחסד, אף שהוא אינו מתפלל ומבקש מלפניו כלל, וגם לפעמים אינו יודע כלל מהדבר אשר נצטרך להם,

ולא יוכל ממש להיות בלא זה בשום אופן. וכן זה הבעל חסד לבבו יבער וישקיף ויראה ויביט, אולי ימצא איש אשר יצטרך אליו ויעניק לו מטובו, ובבוקר יעמוד וילך וירדוף וישאל אחר הדלים ואביונים, אולי ימצא להיטיב להם, כי חפץ חסד הוא, ועל זה אמר הכתוב (משלי כא, כא) 'רודף צדקה וחסד ימצא חיים', כי הוא רודף ממש לצדקה למען עשות חסד להיטיב לאחרים.

בחינה השניה: הוא אשר יקרא 'בעל הרחמים', והוא מי שאין לו מדה הזו לרוץ אחרי הדל לשאול עליו אם ימצאהו, רק כשכבר פגע בעני ויביט בצערו, והעני יראה לו פנים של צער, אז ירחם עליו ולא יוכל לראות בצערו, ונותן לו מטובו. אבל אם לא יראה את העני כל ימיו, לא יזכור מעצמו לומר אולי יש עני להיטיב לו מחסדו.

ההבדל בין שתי הבחינות: והנה חילוק גדול יש בין העושה חסד למדת המרחם -

הראשון בעולם, וכל ימיו היה רודף בכל כוחו להכניס אורחים לביתו להאכילם ולהשקותם, כדאיתא בזוה"ק (ח"ג קד, א) אברהם הוה קאים בפרשת אורחין, יעו"ש. בכדי להקדים האורחים להכניסם בביתו, וכאמרם (בבא מציעא פו, ב) בפסוק (בראשית יח, א) 'והוא יושב פתח האוהל', ששדר לאליעזר תחילה לראות אם יש אורחים, ולא האמינו, והלך בעצמו לבקש אולי ימצא אורחים וכו'.

ועל כן חפץ לנסות את רבקה אם גם היא גומלת חסדים, שתהא ראויה ליכנס בביתו של אברהם, ועל כן אם אומר לה 'הגמאיני נא מעט מים ותאמר שתה וגם גמליך אשקה' שאם תוסיף ליתן יותר ממה שנשאלה ונתבקשה, 'אותה הוכחת' כי בודאי יש בה מדת החסד בבחינת אברהם אבינו, שהרי אם תתן רק כפי שביקשו ממנה זה אינו אלא מדת המרחם. וזהו שפירש רש"י, ראויה היא לו שתהא גומלת חסדים וכדאי ליכנס בביתו של

והקב"ה מפליא לו נסים ועושה לו חסדים. ולא כן 'בעל הרחמים', כי הקב"ה ירחם עליו בעת צרה, דהיינ כשמצטער ומבקש רחמים מבוראו, אז ירחמנו עושהו, ולא קודם לראות בצרתו.

בעל החסד מוסיף מעצמו יותר מהמבוקש: ולזה 'בעל החסד' הלז כשהולך בשוק, ומוצא עני הנאנח ומצטער עד מאוד, והעני מראה לו פנים זועפות, ובודאי אשר ימלא לו שאלתו, ואכן לא די לו בזה, כי זה הוא רק מדת המרחם ולא מדת החסד, והוא דוקא חפץ חסד הוא. ועל כן עושה כך, שכאשר העני מבקשו דינר או שתיים, הוא מוסיף לו על שאלתו ונותן לו ד' או ה', ובוה ההוספה שמוסיף לו מקיים מדת החסד, כי זה לא שאל מאתו, רק מוסיף לו מעצמו, כי יש בלבו מדת החסד לתת מעצמו שלא בשאלת העני.

אברהם אבינו היה בעל חסד: והנה אברהם אבינו גודע לכל שהוא היה הבעל החסד

אברהם, כי זה הוא הסימן של גמילות חסדים, לרוץ בתר דלים, ואם יבוא מעצמו יוסף על שאלתו כנ"ל.

וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לְקִרְאָתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאֵינִי נָא מֵעַט מַיִם
וַגּו' (כד, יז).

מדת החסד עולה על יראש

בודאי שהיא ממשפחה ההגונה לאברהם, שהרי היא יראת שמים?! ותירץ שהיה רוצה להבחין אם היא גומלת חסדים, דאז ראויה להיות בביתו של אברהם אבינו ע"ה, שהוא איש חסד, ואם לאו אפילו היא יראת שמים, אינה ראויה להיות בביתו של אברהם אבינו ע"ה.

ברש"י הק' מפרש סיבת הדבר שרץ לקראתה 'לפי שראה שעלו המים לקראתה', הרה"ק מקאזמיר זי"ע (במאמר יהוקאל) הקשה, למה הצריך להמתין עוד על שאר הסימנים, מאחר שראה שעלו המים לקראתה, דבזה ידע

וַתִּכַּל לְהִשְׁקָתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלִיךָ אֲשָׁאב וַגּו' (כד, יט).

בהם תורה אעפ"כ גם המה ראויים לשכר טוב ולהשפעות טובות, וזה הפירוש גם 'לגמליך' הם הגומלי חסדים, 'אשאב' להשפיע להם כל טוב וחסדים רבים.

מבואר מזה מעלת גומלי חסדים, שאפילו שאין

גומלי חסדים זוכים להשפעות טובות מתנת חיים

בתפארת שלמה מפרש לשון הכתוב 'וגם לגמליך אשאב', נרמז בזה גודל מעלת המחזיקים ידי תלמידי חכמים, שהם תמכי אורייתא, דאף שאין

אשר אחוץ, פירוש כשהקב"ה רוצה ליתן לאחד מתנת חנם, מזכהו שהוא יעשה מתנת חנם, כדי שאח"כ ימדוד לו מדה במדה לחנותו, לכן לעולם יבקש מהאדם מה' לזכותו בגמילות חסדים, שמתוכו יבא לו מהשי"ת החנינה.

בהם תורה וכדו', הקב"ה מעניק להם מתנת חנם כל זמן שחסדים מרובים, שכך הוא מידתו של הקב"ה, שבמידה שאדם מודד מודדין לו, מדה כנגד מדה, כמו שכתב בעבודת ישראל (פרשת שמות) לבאר מה שאמר הקב"ה (שמות לג, יט) 'וחנותי

וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנֹת עָרֵב וּגְו' וַיֵּרָא וְהִנֵּה גַמְלִים בָּאִים (כד, סג).

המקדש שהוא חרב, אמר: אוי לנו על הבית שחרב מקום שמתכפרין בו עונותינו! אמר לו: בני אל ירע לך, שיש לנו כפרה אחרת שהיא כמותה, ואיזה זה גמילות חסדים! וזהו שרמזו הכתוב 'ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב', פירוש שפך שיחו לפני ה', והתמרמר על חורבן בית המקדש, מקום שמתכפרין בו עונותינו כנ"ל, אבל 'וישא עיניו וירא והנה גמלים באים', היינו גמילות חסדים שהיא כמותה, אז נח דעתיה כנ"ל.

גמ"ח מכפר כמו ביהמ"ק

בדברי ישראל מפרש כוונת הכתוב, 'לשוח בשדה לפנות ערב', היינו להתפלל על חורבן בית המקדש וחשכת הגלות כדאיתא בספרים הק' (עי' תפארת שלמה רמזי פסח ד"ה ויהי באשמורת; מגלה עמוקות מהדר"ת כאן ד"ה א"י גרמז) עי"ש. והנה איתא בילקוט הושע (רמז תקכ"ב) פעם אחת היה רבן יוחנן בן זכאי מהלך בירושלים, ורבי יהושע מהלך אחריו, ראה בית

הרה"ק רבי צבי הירש הכהן ב"ר יהודה לייב זי"ע מדימנוב ל' חשוון תר"ז

בשמים אין תרעומת עליו

ואין להקפיד עליו כ"כ. לאחר התפילה כשהגיעה עת עריכת סעודת ראש חודש, הבחין הרב וראה איך רבי מענדלע אומר: רבי הירש 'שטעל בילקעס צום טיש'! (ר' הירש הבא חלות להשולחן), מכך הבין שרבי הירש משמש כמשרת, פנה הרב לרבי מענדלע וסיפר לו מה שעשה עמו, בהוסיפו בטרוניא 'פארוואס האלט איהר ביי אייך א שור המזיק'?! (מדוע אתם מחזיקים בביתכם שור המזיק).

כששמע רבי מענדלע את דבריו, הניח ראשו על ידיו משך זמן, ואח"כ פנה להרב ואמר: 'וואס זאל איך טאהן אז אין הימל איז מען נישט ברוגז אויף רבי הירש, ווי אזוי קען איך ברוגז זיין אויף איהם'?! (איך אקפיד עליו, כשבשמים לא מקפידים עליו איך אוכל אני להקפיד עליו).

לעמוד אחרי דלתו

הרה"ק מראפשיץ אמר פעם לבניו הק', עוד יבוא היום

הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב זי"ע הי תלמידו ומשרתו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע, ואחר כך מילא את מקומו, ועל כן נקבע שמו 'רבי הירש משרת'. בספר מזקנים אתבונן מביא מה ששמע בשם הרה"ק ר' מרדכי חיים מסלאנים זי"ע, שפעם אחת היה אחד הרבנים אצל הרה"ק רבי מענדלע מרימנוב זי"ע בתפילת ראש חודש, והתפלל שם הרה"ק רבי הירש משרת, וכידוע שהיה מתפלל בהתלהבות גדולה כל כך, שהיה תופס אנשים ומטלטל אותם בהלכו מזוית לזוית, וכן היה בתפילת ראש חודש שהשתתף בה הרב האורח שהגיע לרבי מענדלע, שבשעת התפילה תפס רבי הירש את הרב הנ"ל וטלטל אותו למעלה ולמטה וגררו על הארץ ונקרע לו הקפטן, ואז עזבו לנפשו.

וחשב הרב, שאולי הוא איזה רב גדול ומתפלל בהתלהבות,

ומצאו בו פסול, וכשראה הישועות יעקב את מעלתו, ציוה להחזיר הכסאות וכיבדהו, לאחר מכן שאלו: שאם ראה שהמזווה פסולה, מדוע היה עליו להניח ידו ולהחזירה, וחוזר הלילה, הרי יכול היה לומר תיכף שזה פסול?! ענהו רבי הערש: לא ראיתי שזה פסול, אלא שאני עמלתי על גופי שימשך רק לדבר טוב, וכשראיתי שידי אינה נמשכת למזווה, הבנתי שזה לא טוב.

אזכר קמעה

כאשר שבת הרבי רבי הערש אצל הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק, נוכח לראות שאוכל מעט מזעיר, נענה ואמר להרה"ק מסטרעליסק: הרבי הק' מרימנוב היה עמל כל השבוע כדי שיוכל לאכול בשבת, ומדוע מעלת כבודו אינו אוכל?! ולחסידי סטרעליסק חרה הדבר שמדבר כך לרבם, הרים הרה"ק מסטרעליסק את גבות עיניו, הביט בו ונענה: אילו היה לי משמש כמו שהיה לרבך, ג"כ הייתי אוכל.

שתעמדו אחורי דלתו של רבי הערש בכדי להיכנס אליו, פעם הגיע הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זיע"א לרימנוב, ודלתו של הרה"ק היה סגור, וכיבדהו לישב על כסא, ולא הסכים להתיישב, מאחר שאביו הק' אמר שיעמדו אחורי דלתו, ע"כ חפץ הוא לעמוד ולא לישב.

ידו נמשך רק לדבר טוב

כשביקר הרבי רבי הערש אצל הגאון בעל ישועות יעקב זצוק"ל, לא רצה הגאון לכבדו, כי פליאה היתה זאת בעיניו שמשרת הרבי יהפוך בעצמו לרבי, ע"כ ציוה לנכדו שיוציא את כל הכסאות מהבית, כדי שלא יצטרך לכבדו לישב, והנה הגיע הזמן שהרה"ק היה צריך להגיע, אבל לא בא עדיין, ע"כ שלח הגאון את נכדו שיראה את פשר התמהמהותו, וחזר אל זקינו וסיפר: הרבי עומד על יד המזווה ומניח ידו עליה ומושכה שוב אליו ואינו נושקה! וציוה הישועות יעקב לקרוא לסופר לבדוק המזווה

תשובה שלימה

האכילה גדול מהתפילה

הרה"ק ר' הערשלע מליסקא זיע"א סיפר, כי היה פעם אצל הרה"ק הרבי ר' הערש מרימינוב זיע"א על ראש השנה, ואמר אז הרה"ק מרימינוב להקהל בליל ראש השנה לפני קידוש: 'תשובה איז נישט קיין בער, די אלטע פארעכטן, די נייע נישט קיילע מאכן!' (תשובה אינו דוב שאנשים צריכים לפחד ממנו, את הישנות צריך לתקן, ולא לקלקל מעתה ואילך). ובזה הרגיעו את הציבור שראו שהתשובה הוא דבר קל ובידו של כל אדם לעשות תשובה שלימה.

בספר מזקנים אתכונן מביא שהרה"צ ר' נח וויינבערג זצ"ל היה חוזר בשם הרה"ק הרבי ר' הערש, שאמר בניגון של גמרא, ס'איז דאך א קושיא' (הרי זה קושיא), לעולם היו צריכים קודם לאכול ואח"כ להתפלל, שהרי שולחנו של אדם מכפר, ולמה קודם מתפללים ואח"כ אוכלים?! אלא התירוץ הוא, מעלין בקודש ואין מורידין! זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אכי"ר

פאר בלויז
\$250

פונעקט'ס א פארזיכערטע ישועה!

בלושטין

מיר זענען בלויז אייערע
 שלוחים, צי טיילן פאר
 אלמנות אין יתומים פיש
 פלייש און אלע גיטע
 מעדנים לכבוד שבת קודש.

ביידן!
 נישט מיר
 זאגן
 אייך צו

"אם אתה משמח את שלי
 אני משמח את שלך"

נאר!
 הש"ת זאגט דיר

מיר זענען אפראווד ביי אלע פאנדס
 LACHMEI MORDCHAI - TAX I.D 87-1279722

די קוויק פעי אדרעסס איז
 3875090@GMAIL.COM

אדער גייט צו די
**גזבר
 מעשיין**
 און אייער בית מדרש
 מיר זענען אויף
 דעם פראנט סקרין

צו מנדב זיין
 מיט א קרעדיט קארד
 ווי אויך OJC קארד
 און אלע אנדערע
 צדקה פאנדס
רופט אונזער
24 שעה
מתן בסתר ליין
845-286-1007

- פרובירט'ס דאס אויס
- הש"ת זאגט:
- ובהונוני נא בזאת אם לא
- אפתח לכם את ארובות השמים

- עס איז דא אסאך יודען
- וואס האבן שוין ב"ה געזען
- דורך דעם ישועות
- למעלה מדרך הטבע.